אמך רבא הלכתא חמץ בזמנו כין במינו ובין שלא במינו אסור

יהודה דאמר בפ' כל הבשר (חולין קט.) מין במינו לא בטיל ואף רבי

קאמר התם נראין דברי רבי יהודה מכלל דהלכתא הכי ועוד הביא

בבל שהוא ברב. פסק רש"י בחולין דמין במינו במשהו כרבי

ראיה מהא דפליגי אביי ורבא בפרק

בתרא דע"ו (דף סו.) חלא דחמרא

וחלא דשיכרא חמירא דחיטי וחמירא

דשערי רבה אמר במשהו אביי אמר

בנותן טעם משום דמר סבר בתר

שמא אזלינן ומר סבר בתר טעמא

אולינן אלמא בין לאביי בין לרבא

מין במינו במשהו ועוד פסק רבא

בשמעתה מין במינו במשהו כרב

ור"ת אומר דכל אלו אינם ראיות

דאין הלכה לא כר' יהודה ולא " כרבי

וההיא דפ' בתרא דמס' ע"ז פלוגתא

דאביי ורבא מלי למימר דחמירא

וחלא דטבל ויין נסך דמודו ר' יוחנן

ור"ל שהם במשהו א ודשמעתא אי גר'

במשהו כרב י"ל שפוסק בחמץ כרב

ולא מטעמי׳ דרב דס"ל בכל איסורין

שבתורה במינו במשהו ורבא לית ליה

אלא דוקא בחמך בפסח משום חומרא

דחמן ב וגם רב יהודאי גאון פסק כן

דדוקא בחמץ פסק רבא כרב דשאלו

מקמיה כל איסורין שבתורה במשהו

כרב או בנותן טעם כר"י והשיב

סב א מיי׳ פ״א מהל׳

הלי יבן ופט"ו מהלי מאכלות אסורות הלי ט

סמג לאוין עח טוש"ע א"ח

ממו סעיף א:

ע ב מיי׳ שם טוש״ע שם

:סעיף יא ב מיי׳ פ״ה מהלי חו״מ הלי כה סמג

שם טוש"ע א"ח סי תנא

כב סמג לאוין קמא טוש"ע

י"ד סימו לו סעיף א:

רבינו חננאל

אמר רבא הלכתא חמץ

בפסח שהוא זמן איסורו

בין במינו בין שלא במינו

הפסח שהוא שלא בזמנו,

בין במינו בין שלא במינו מותר כר׳ שמעון, דהא רב

יוחנן שלא ור׳ יוחנן שלא . בזמנו שלא במינו כולן

יאקשינן ומי אמר רבא הכי ואקשינן ומי

פ"ט מהלי

מאכלום אחורות הל׳

מעיף א: עב ד מיי' פ"ט

ממן הל' ה [ופ"ד יב] ופט"ו מהל'

ה) ולעיל כט.ן, ב) זבחים לה:, ג) [ובחים לה:], ד) לקמן לו. ובחים לה: ב"מ לא., ד) [חולין לת.], ומייו מויו ל נייו כרד ל) [ע"ו על. ע"ש], ט) [פ׳ לו סי׳ פו,

גליון הש"ם

גמ' אין לשין את העיםר בחלב. עי' שנת ער ע"ב תד"ה תחת איספוגי": רש"י ד"ה בני חילא כי ב בעו יה תחת חיקפוני: רש"י ד"ה בני חילא כו' שאופיהו. עי' כ"י יו"ד סי' קינ: תום' ד"ה אמר בהנאה. תמוה לי הא סתם יינם אסור בהנא' כדמוכח בכמה דוכתי במס' ע"ג שם ובחולין כתבו תו' סתם אבל סתם יינם בטל סתם חבר סתם ייתם בסך בס'. וכאן נלע"ד דט"ס הוא בתוס': תום' ד"ה הלמא אתי כו' אינו יכול לקנח יפה. ע" מ"ק דף יז ע"ל נרש"י ד"ה ומהמיל

מוסף רש"י

רטחו ביה טיחיא. מין טיגון הוא שעושין מלחס וטשין התנור באליה ואופין את הלחם אחר שטחוהו, וכמס' שבת (קיט.) נמי אמרינן מלמי סאוי טחיי (זבחים צה:). אין לשין ימות השנה שלא יאכל בשר עמה (לקמו לו.). ואם לש כל הפת אסורה. ואפילו לאכלה במלח (ב"מ צא.). מפני הרגל עבירה. שלא יאכל בשר עמה (שם. וכעי"ז זבחים צה:).

מוסף תוספות

א. תדע מדלא נקט אלא הני. מוס' שאנץ. ב. דעובר בבל יראה ולא בדילי מיניה. תוס' חולין לו. ג. עיין תוס' שאנץ. ד. ומשנת ראב"י קב ונקי. תוס' חולין שם. ה. ולהכי ו. וכשהיו מוצאין חטה בתרנגולת רותחת בפסח היה מצריך להשהותה עד אחר הפסח. קס. ז. ואע״פ מואי אחמור מולא למורור הוי כדיעבד. שס. ח. דאי הוי האיסור בעין היה נותן טעם לשבח. מוס' שאנץ. ט. בחמץ גופיה וכוי . שלא רזמוו שלא שלא במינו הלכד לא מומ' ינו טעמא משום דאיכא תרי נותן טעם הבשר לקערה והקערה מוס׳ יב. [והיינו] דנקט דגים שעלו בקערה, דווקא אבל נתבשלו ודאי אסורי. מוס׳ שאנץ. יג. משום דאיכא ביה גומות ואיכא שמנונית

אמר רבא הלכתא כו'. ש"מ דפסק רבא הלכתא דכל איסורין שבתורה במינן במשהו ולא שני לן בין חמץ לשאר איסורי אלא בהא מילחא דגזר שלא במינן אטו מינן שמעינן מינה חלב שנפל לקדירה אוסר במשהו וכן הלכה והא דקי"לה כל איסורין שבתורה בששים בשלא במינן הוא: שלא בומנו בין במינו

ביו שלא במינו מותר. אפילו בנותו

טעם: אבל ע"י מערובת לא. ואפי

שהייה בעיניה ועבר עליה לא הנים

למיסר תערובת דיליה: ואודא רבא.

דאמר הלכה כר' שמעון לטעמיה

דאמר נמי בעלמא חמץ של נכרי

שעבר עליו הפסח מותר אף באכילה

הואיל וליכא למיקנס ביה מידי ואי

רבי יהודה חמץ סתמא קאמר

ואפילו דנכרי: בני חילא. נכרים.

אע"פ °שאופיהו יום זה שעבר והוא

פסח: אמר רב קדירות בפסח

ישברו. רב לטעמיה דאמר וכט:ז חמד

אף לאחר זמנו אסור בהנאה כר

יהודה ואית ליה במשהו וקסבר נותן

טעם לפגם אסור ולית הלכתא

כוותיה מתרי טעמי חדא דאוקי רבא

הלכתא דתערובת לאחר זמנו מותר

כר"ש והאי פחות מתערובת הוא ועוד

דקי"לי נותן טעם לפגם מותר וזה

משעברו עליו ימי הפסח הופג טעמו

בדופני הכלי: וליעבד בהו שלא

במינו. דהא מודי רב לעיל ושסו דחמד

שלא בזמנו שלא במינו במשהו מותר

והאי משהו חשיב להו: כנדי. קדרות

לחחר הפסח: אשוו ובינייכו. אל

תעלו דמיהן יותר משוויי': כר"ש.

דמותרות הקדרות הישנות לחחר

הפסח: כר"ש ס"ל. כדאמרן לעיל [שס]:

דטחו ביה טיחיא. שומן נחנו בו בקרקעיתו ונותן טעס

בלחם: לעולם. אפילו חזר והוסק: אפילו במילחא. להכי

נקט אפילו במילחא שאין דרך לאכול פת בלא מלח או ליפתן:

אמר רבא הלכתא "חמץ בזמנו בין במינו בין שלא במינו אסור במשהו כרב בשלא בזמנו בין במינו בין שלא במינו מותר כרבי שמעון ומי אמר רבא הכי והאמר רבא ⊕רבי שמעון קנסא קנים הואיל ועבר עליו בבל יראה ובל ימצא הני מילי בעיניה אבל על ידי תערובת לא ואזדא רבא למעמיה דאמר רבא כי הויגן בי רב נחמן כי הוו נפקי שבעה יומי דפסחא אמר לן פוקו וזבינו חמירא דבני חילא: יאמר רב קדירות בפסח ישברו ואמאי לשהינהו אחר הפסח וליעבד בהו שלא במינז גזירה דילמא אתו למיעבד בהו במינו ושמואל אמר ילא ישברו אבל משהי להו לאחר זמנו ועביד בהו בין במינו בין שלא במינו ואזרא שמואל למעמיה דאמר שמואל להנהו דמזבני כנדי אשוו זביני אכנדיכי ואי לא דרשינא לכו כרבי שמעוז ולידרוש להו דהא שמואל כרבי שמעון םבירא ליה אתריה דרב הוה יההוא תנורא דטחו ביה טיחיא אסרה רבא בר אהילאי למיכלי' לריפתא אפי' במילחא לעולם דילמא אתי למיכליה בכותחא מיתיבי ספראין לשין את העיםה בחלב ואם לש כל הפת כולה אסורה מפני הרגל עבירה כיוצא בו

וכן משמע בה"ג דלא גרס ליה ג וסבר אין רבא גם בחמץ כר' יוחנן והא דלא פסק בהדיא הלכה כר' יוחנן משום דה"א דלא פסק כוותיה אלא בומנו אבל שלא בומנו לא דלא תקשי דרבא אדרבא דהא אמר רבא קנסא הוא דקנים ר' שמעון כדפרי' להכי אינטריך לפרש ומביא ר"ת ראיה דבהדיא סבירא ליה לרבא בפ' גיד הנשה (חולין מו: ושם)

טשיו מין במינו בס׳ דקאמר אמרו רבנן בטעמא וכו׳ מין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין שלא במינו וליכא קפילא בס׳ ואין לדחות דמיירי בחמרא חדתא ועינבי דהוי טעמא אחד והוי בס' משום דרבא בתר שמא אזיל ולא חשיב מינו דא״כ אמאי קרי ליה מין במינו ובהקומץ רבה (מנחות כג. ושם) משני רבא דסבר ר' יהודה מין במינו וד"א וכו' מכלל דאיהו לית ליה ובפ' התערובת (זבחים עט: ושם) קסבר ר"א בן יעקב מין במינו בטל™ וסתמא דגמרא האמר בשילהי מסכת ביצה ,ד׳ לח: ושם) שפיר עבוד דאחיכו עליה חיטי בחיטי נהי דלרבי יהודה לא בטל לרבנן מיבטל בטיל מכלל דהכי הלכתאה ורש"י גופיה פסק בפרק בתרא דמס' ע"ז (ד' סו.) גבי פלוגתא דאביי ורבא דהלכתא כרבי יוחנן דסבר בנ"ט ובה"ג של אספמיא פסק דחתיכה בחתיכות בנ"ט ומייתי מדרבא בפ" גיד הנשה (חולין זג) ויין נסך דקאמר התם במשהו אומר ר"ת דוקא כשנתנסך לפני ע"ו דאמתני' קאי דבעי תרתי דבר שבמנין ואיסורי הנאה °אבל סתם יינן דשרי בהנאה בס' ובתשובת הגאונים שכתב רבינו יוסף טוב עלם מצא ר"ת יין נסך שנתנסך ממנו לפני ע"ז אסור בהנאה ואינו בטל אפילו באלף כמו ששנינו יי אלו אסורין ואיסורן איסור הנאה בכל שהוא יין נסך וכו׳ מכלל דשאר איסורין וסתם יינן חוץ מטבל ויין נסך בין במינו ובין שלא במינו בנ״ט ובחתץ בפסח לא עשה ר"ת מעשה" אע"ג דבשאלחות דרב אחאישי נתי איתא דרבא אית ליה גם באמץ בנ"ט: ווע"ע חוקי חולין א. ד"ה אמר רבאן: אבר רב קדירות בפסח ישברו. בפ׳ בתרא דמס׳ ע"ו (דף סח: ושם) גבי עכברא בשיכרא מספקא ליה אי קסבר רב נותן טעם לפגם אסור או מותר ועכבר׳ בשיכרא אשבוחי משבח ואי ס"ל מותר אפ״ה קאמר הכא שפיר ישברו דנ"ט לפגם דוקא בדיעבד שרי אבל לכתחלה אסור דגזרינן שאינו בת יומא אטו בת יומא™ ועוד דהתם שרי לפי שפוגם טעמו כמו שהוא בעין אבל הכא אינו פוגם אלא מחמת ששהה נדופני הכליח: לשהינהן עד אחר הפסח וליעבד בהו שלא במינן. מימה לר"י נהי דסבירא לן דטעמא דחמן בקדירה חשיב משהו שאין רגילין להשתמש הרבה ביחד מ"מ הא תנן אין מבטלין איסור לכתחלה ואפי׳ איסורא דרבנן אין מבטלין דאם לא כן מה הועילו חכמים בתקנחם שאסרו עד ששים הואיל שיכול להוסיף ולבטל האיסור ולא דמי לעצים שנשרו מן הדקל לתנור בי"ט שמרבה עליהן עצים מוכנים ומסיקן (בינה ד׳ ד:) דהתם איסור מוקצה אין לו שורש מן התורה אבל מידי דאית לי׳ שורש מן התורה לא ומפרש ה״ר יוסף הואיל ואיכא תרתי לטיבותא שהוא נותן טעם לפגם ומשהו שלא במינו בכה"ג. מבטלין ולדבריו ל"ל דה"פ וליעבד שלא במינו אי ס"ל לרב נותן טעם לפגם מותר ור"י מפרש דכיון שהקדירות של חרס הן אם יהיו אסורין ואין להם תקנה זה חשוב דיעבד ואע"ג דלענין איסור קדירה שאין בת יומא אסרינן לה אע"פ שאין לה תקנה משום דהתם בלע איסור הרבה אבל הכא ליכא אלא משהו והואיל ושלא במינו הוא יכול לבעל וכדיעבד דמי: דילמא אתי דמיעבר במיבו. לעיל" לא גזר שלא במינו אטו מינו דהא לא שכיח שימערב לו חמץ' אבל הכא להמיר לבשל בהן איכא למיגזר: ואפידן במדחא. והא דאמר בכילד לולין (לקמן עו:) פת שאפאה עם הללי בתנור אסור לאוכלו בכותח אבל במלח שרי התם לא אסירא אלא מטעם ריח דליכא איסור כולי האי: דילבא אתי לפיבדיה בבותח. וחימה וליכליה בכותח דהא נותן טעם בנ"ט הוא כדאמר בפ׳ כל הבשר (חולין קיא: ושם) דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח יא וי״ל דקאמר התם נמי לנון שחתכו בסכין אסור לאוכלו בכותח ופרש״י משום חורפא דלנון בלע טפי מדגים רותחים שעלו בקערה ולפי זה דגים שנתבשלו בקדירה אסור לאוכלן בכותח דע"י בישול בלעי יותר מדאי יב וכן נמי הכא מחום החנור בלעי טפי ולפי׳ אחר שפ״ה שם דלנון אסור לפי שפעמים שהשמנונית קרוש על הסכין ואינו ניכר ואיכא בלנון טעם

בשר ממש קשה הכא כיון שנתקנח התנור יפה או הוסק פעם אחרת אמאי אסור לאוכלו בכותח וי"ל דשומן שעל החרס אינו יכול ®לקנח יפה יג:

והלכתא באותו תנור אסורה עד שיוסק התנור, ש"מ שאם הוסק מותר. ועלתה בתיובתא לרבה בר אהילאי.

מדאמר רבא חמך בזמנו בין במינו בין שלה במינו במשהו ה"כ בהה [מיהו] הלכה כרב במשהו אבל בשאר חיסורין בנ"ט כר׳ יוחנן וכר"ל ועוד אומר ר"ת דלא גרסי׳ במשהו כרב

והא רבא הוא דאוקים למתני' כר' שמעון ואמר אע"ג דסבר ר' שמעון דחמע לאחר הממח שר התם [']קנסיה משום דעבר עליה בבל יראה ובל ימצא. ושנינן אדין ר' שמעון לעולם קניס לאחר הפסח, מיהו לא קניס אלא היכא דאיתיה לחמץ שעבר עליו תערובות אפילו במינו לא קניס. ואזדא רבא לטעמיה, דאמר כי הוינא בי רב נחמז. כי הוו נפקו יומי דפסחא, הוה אמר לו פוקו דפסחא, הוה אמר לו פוקו נראין הדברים דחמירא b (נראין י דא הוח לרוי חילא ררשוח דמי שרי רב נחמן, דהא על ידי תערובות הוא. אמר רב . חיישינן לשהויינהו לאחר . הפסח ולבשל בהו שלא לבשל בהו במינן. ושמואל . אמר אחר זמנן מותר לבשל בהו בין במינן בין שלא שמואל במינן. ואזדא למעמיה דאמר שמואל כנדי כגון אגני דפחרא. אשוו זריוו רלומר מררו יאי לא דרשינא לכו כר׳ שמעון דשרי בישנים לאחר הפסח בין במינו בין שלא במינן, והאי דלא דרש להו משום דהוה משום דהוה לאורוי קמיה רב, וקיי"ל

רהא כשמואל.

תנורא דטחיוה בשומן של

בשר. אסריה רבה בר

אהילאי למיפא ביה פת לעולם, אע״פ שמסיקין

אותו, חייש דלמא אתו . למיכל הפת ההיא בחלב

ימותבינן עליה אין לשין

העיסה בחלב מפני הרגל

עבירה. כלומר שלא יאכל

הפת ההוא בבשר, ואם לש

כל הפת אסורה, כיוצא בו ים יהוד בי אין טשין את התנור באליה

יאכל אותו הפת בחלב,

d) שייו לעיל דף ה ע"ב א"ל רבא לבני מחוא בעירו חמירא דבני חילא וכו' וע"ע היטב בהשגוח הראב"ד בפ"ד מהל' חו"מ הלכה ג' ובכ"מ ובלח"מ שם וע"י בח"י סי ח"מ סח"ד בשם הירושלמי ודו"מ.